

ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓ มกราคม ๒๕๓๗

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๑๒๐๔/๑๑๘๔๓
ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๖

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอเรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์นี้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

๒. เห็นชอบในหลักการของมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ ทั้ง ๘ มาตรการ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ทั้งนี้ ให้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เป็นต้นไป ส่วนการประกวดราคา การสอบราคา หรือการจัดหาที่ได้ดำเนินการไปก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้

๓. เพื่อให้เจตนารมณ์ที่ต้องการให้ผู้รับจ้างใช้วัสดุที่มีคุณภาพ และใช้แรงงานที่มีฝีมือโดยการกำหนดระยะเวลาที่ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องเป็นเวลา ๒ ปี ตามมาตรการที่ ๓ บรรลุผล ให้สำนักงบประมาณและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันกำกับ ดูแล ติดตาม ให้มีการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

หากกรณีมีการชำรุดบกพร่องเกิดขึ้นก่อนครบระยะเวลา ๒ ปี ควรมีการพิจารณาหาตัวผู้ต้องรับผิดชอบ

อนึ่ง หน่วยงานผู้มีหน้าที่ตรวจสอบและผู้มีอำนาจในการอนุมัติควรพิจารณาด้วยว่างานก่อสร้างของทางราชการใด ซึ่งโดยสภาพและวัตถุประสงค์ควรมีความคงทนเกินกว่า ๒ ปี อันจะทำให้สามารถปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวข้างต้นได้ แต่ผู้ออกแบบหลีกเลี่ยง โดยออกแบบในลักษณะที่ทำให้สภาพหรืองานก่อสร้างนั้นเปลี่ยนเป็นงานก่อสร้างที่โดยสภาพไม่สามารถประกันความชำรุดบกพร่องได้ ๒ ปี ก็ไม่ควรอนุมัติแบบหรืออนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้าง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการก่อสร้างก่อนเวลาอันสมควร

๕. เห็นชอบมาตรการเพื่อป้องกันสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาการ ทั้ง ๓ ประการ ที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิษณุ เครืองาม

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๐๓๕๑

โทรสาร ๒๕๒๖๓๕๕

ด่วนมาก

ที่ นร ๑๒๐๔/๑๑๘๔๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/๑๑๗๒๖ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ และ ที่ นร ๐๒๐๒/ว (ล) ๑๒๒๖๓ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. เอกสารสรุปผลการพิจารณา เรื่องมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา จำนวน ๑๐๐ ชุด
  ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๑๒๐๔/๑๑๘๔๓ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการและผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยาม ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย รวม ๑๕ คน เป็นกรรมการ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฯ รับผิดชอบพิจารณามาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ แล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้รับทราบและเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอเกี่ยวกับกรณีโรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมาถล่ม และมอบให้คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้ดำเนินถึงปัญหาในเหตุการณ์ดังกล่าวสำหรับการพิจารณามาตรการในเรื่องนี้ด้วย นั้น

คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้พิจารณามาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ รวมทั้งการพิจารณา

แนวทางป้องกันเหตุที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีสาระสำคัญที่เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณารวม ๓ ส่วน คือ

๑. เห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการ ในเรื่องของการคิดค่าอำนวยการ กำไร และภาษี โดยเพิ่มค่าความผันผวนและค่าดอกเบี้ย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นสูตร FACTOR F จำแนกตามลักษณะงาน ๓ ประเภท คือ งานอาคาร งานทาง และงานชลประทาน

๒. เห็นด้วยในหลักการกับมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทั้ง ๘ มาตรการ โดยได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมรายละเอียดในแต่ละมาตรการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. กำหนดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาการ รวม ๓ ประการ คือ การออกแบบอาคารไม่ถูกต้อง การก่อสร้างทำไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียดและการใช้งานอาคารผิดประเภทดังปรากฏรายละเอียดตามเอกสารสรุปผลการพิจารณา เรื่องมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำผลการพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมราคากลางดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีข้อเสนอเพิ่มเติมด้วยว่า หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับมาตรการดังกล่าวแล้วก็จะมีส่วนทำให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้นในส่วนที่ทำหน้าที่เป็นสำนักงานของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง และสำนักงานของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางจะแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติงานทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวกับด้านราคากลางซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและหรือคณะกรรมการ อันได้แก่ การจัดทำคู่มือ การกำกับดูแลการคำนวณราคากลาง การตรวจสอบการคำนวณราคากลางของส่วนราชการ และการปฏิบัติงานทางด้านธุรการให้กับคณะกรรมการและหรือคณะกรรมการ รวมทั้งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นหน่วยงานที่ให้ความรู้ทางด้านพัสดุ และความรู้ด้านเทคนิคพื้นฐานที่จำเป็นแก่เจ้าหน้าที่พัสดุของส่วนราชการต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งโดยสภาพปัจจุบันในภาพรวมของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีงานใหม่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้นมาก เช่น งานประสานงานนโยบายและแผนงานโรคเอดส์ งานส่งเสริมและประสานงานสตรี โครงการ

ปกป้องป่าไม้เมืองไทยเพื่อเร่งรัดฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร งานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เกลี้ยอัตรากำลังคนที่มีอยู่มาปฏิบัติงานดังกล่าวอยู่แล้ว ทำให้อัตรากำลังของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความตึงตัวเป็นอย่างยิ่ง ทุกกองมีอัตรากำลังจำกัดต้องมีการอยู่ล่วงเวลาเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปกันอย่างเต็มที่มาโดยตลอด ทำให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไม่สามารถจะเกลี้ยอัตรากำลังที่มีอยู่ตามนโยบาย เรื่องมาตรการปรับปรุงระบบราชการและระบบข้าราชการมาปฏิบัติงานใหม่นี้ได้ ดังนั้น เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาดังกล่าวนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงมีความจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งหน่วยงานและอัตรากำลังเพิ่มขึ้น เป็นกรณีพิเศษ โดยผนวกองค์กรและงานใหม่ที่เพิ่มขึ้นนี้เข้าไปในกองกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งปัจจุบันรับผิดชอบด้านระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอื่น ๆ และงานด้านกฎหมาย แล้วยกระดับขึ้นเป็นหน่วยงานที่สูงกว่าระดับกอง ทั้งนี้ เนื่องจากงานด้านระเบียบ และกฎหมายเป็นงานที่มีความสำคัญสูงยิ่ง เป็นหน่วยงานรักษาการและวินิจัย ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะต้องถือปฏิบัติ

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งเห็นชอบ ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อภิลาส โอสถานนท์

(นายอภิลาส โอสถานนท์)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. ๒๘๒๕๘๒๗, ๒๘๒๕๘๑๒

โทรสาร ๒๘๒๗๘๕๖

ด่วนมาก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ..... สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ..... กองกฎหมายและระเบียบกลาง
 ที่..... นร ๑๒๐๔/๑๑๔๑๓ ..... วันที่..... ๖ ธันวาคม ๒๕๖๖
 เรื่อง..... มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์)

ด้วยคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติ
 แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน
 กรรมการ หัวหน้าส่วนราชการและผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจาก
 มหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยาม ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย
 รวม ๑๕ คน เป็นกรรมการ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฯ รับผิดชอบพิจารณา
 มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
 เสนอ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้รับทราบ
 และเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอเกี่ยวกับกรณีที่โรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัด
 นครราชสีมาถล่ม และมอบให้คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้คำนึงถึงปัญหาในเหตุการณ์
 ดังกล่าวสำหรับการพิจารณามาตรการในเรื่องนี้ด้วย

บัดนี้ คณะกรรมการควบคุมราคากลางได้พิจารณามาตรการป้องกันหรือลด
 โอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ รวมทั้ง
 การพิจารณาแนวทางป้องกันเหตุที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงตามที่คณะ
 รัฐมนตรีมอบหมายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสรุปผลการพิจารณา
 เรื่องมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาที่ได้เสนอมาพร้อมนี้
 โดยมีสาระสำคัญที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
 รวม ๓ เรื่อง คือ

๑. เห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของ
 ทางราชการในเรื่องของการคิดค่าอำนวยความสะดวก กำไร และภาษี โดยเพิ่มค่าความผันผวน และ

ค่าดอกเบี้ย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นสูตร FACTOR F จำแนกตามลักษณะงาน ๓ ประเภท คือ งานอาคาร งานทาง และงานชลประทาน

๒. เห็นด้วยในหลักการกับมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทั้ง ๘ มาตรการ โดยได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมรายละเอียดในแต่ละมาตรการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. กำหนดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการไม่มั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาการ รวม ๓ ประการ คือ การออกแบบอาคารไม่ถูกต้อง การก่อสร้างทำไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียดและการใช้งานอาคารผิดประเภท

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นสมควรนำผลการพิจารณาของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีข้อเสนอเพิ่มเติมด้วยว่า หากจะพิจารณามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๖ แล้วจะเห็นได้ว่า มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคานี้ คณะรัฐมนตรีมีนโยบายต้องการให้เป็นงานที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและถาวร คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลางขึ้น มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และผู้แทนอื่น ๆ อีก ๑๕ ท่าน เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ รวม ๓ ประการ คือ

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลาง แล้วจัดทำเป็นคู่มือสำหรับให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติ

(๒) กำกับดูแลการคำนวณราคากลาง โดยมีอำนาจเข้าตรวจสอบรายละเอียดการคำนวณราคากลางที่ส่วนราชการคำนวณไว้

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร จากมติคณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลางและกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ๓ ประการ ดังกล่าวข้างต้น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะหน่วยราชการผู้ปฏิบัติงานให้กับปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะต้องมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้นในส่วนที่ทำหน้าที่เป็นสำนักงานของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง และสำนักงานของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางจะแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติงานทั้งหลายทั้งปวงที่เกี่ยวกับด้านราคากลางซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและหรือคณะกรรมการอันได้แก่ การจัดทำคู่มือ การกำกับดูแลการคำนวณราคากลาง การตรวจสอบการคำนวณราคากลางของส่วนราชการ รวมทั้งปฏิบัติงานทางด้านธุรการให้กับ

คณะกรรมการและหรือคณะอนุกรรมการอีกด้วย เหล่านี้ล้วนเป็นภาระหน้าที่ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องปฏิบัติเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น

นอกจากนั้น การลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา แม้จะเป็นข้อกำหนดประการหนึ่งในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็ตาม แต่ข้อกำหนดดังกล่าวก็เป็นแต่เพียงหลักการที่เปิดโอกาสให้ล้งไทยผู้ที่มีการกระทำในลักษณะมีการสมยอมกันในการเข้าเสนอราคาเท่านั้น แต่ก็ยังไม่มี การดำเนินการในทางปฏิบัติเนื่องจากทางราชการยังขาดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะพิสูจน์ในส่วนนี้ได้ อย่างแน่นอนและชัดเจน ฉะนั้น การที่ทางราชการได้กำหนดภาระหน้าที่ มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาขึ้น ก็จะเป็นการเสริมสร้าง สนับสนุน แนวทางการดำเนินการล้งไทยผู้ที่มีการกระทำในลักษณะมีการสมยอมกันในการเข้าเสนอราคาได้เป็นอย่างดี ซึ่งตามภาระหน้าที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๖ ตามข้อเสนอของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ เสนอรายงานมาในครั้งนั้นว่าเห็นชอบด้วยกับแนวทางดังกล่าว ก็จะเป็นผลให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นหน่วยงานที่ให้ความรู้ทางด้านพัสดุ รวมทั้งความรู้ด้านเทคนิค พื้นฐานที่จำเป็นแก่เจ้าหน้าที่พัสดุของส่วนราชการต่าง ๆ

จากภาระหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวมาแล้วข้างต้นจึงเป็นที่เห็นได้ว่า หากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาแล้ว สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีก็จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งหน่วยงานและ อัตรากำลังเพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษ โดยผนวกองค์กรและงานใหม่ที่เพิ่มขึ้นนี้เข้าไปใน กองกฎหมายและระเบียบกลาง ซึ่งปัจจุบันรับผิดชอบด้านระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอื่น ๆ และงานด้านกฎหมาย แล้วยกระดับขึ้นเป็นหน่วยงานที่สูงกว่าระดับกอง ทั้งนี้ เนื่องจากงานด้านระเบียบ และ กฎหมาย เป็นงานที่มีความสำคัญสูงยิ่งเป็นหน่วยงานรักษากร และวินิจัย ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะต้องถือปฏิบัติ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอเรียนด้วยว่า ปัจจุบันในภาพรวมของ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีงานใหม่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้นมาก เช่น งานประสานงานนโยบายและแผนงานโรคเอดส์ งานส่งเสริมและประสานงานสตรี โครงการปกป้องป่าไม้เมืองไทยเพื่อเร่งรัดฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร งานคณะกรรมการแก้ไขปัญหา การบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เกลี้ยอัตรากำลังคนที่มืออยู่

มาปฏิบัติงานดังกล่าวอยู่แล้ว ทำให้อัตรากำลังของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความตึงตัวเป็นอย่างยิ่ง ทุกกองมีอัตรากำลังจำกัดต้องมีการอยู่ล่วงเวลาเพื่อปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปกันอย่างเต็มที่มาโดยตลอด ทำให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีไม่สามารถจะเกลี่ยอัตรากำลังที่มีอยู่ตามนโยบาย เรื่องมาตรการปรับปรุงระบบราชการและระบบข้าราชการมาปฏิบัติงานใหม่นี้ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วย จักได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ)   อภิลาศ   โอสถานนท์
                  (นายอภิลาศ   โอสถานนท์)
                  ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สรุปผลการพิจารณา เรื่อง มาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

๑. ความเป็นมา

๑.๑ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้เสนอมาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา โดยเฉพาะกรณีการจ้างเหมาก่อสร้างของส่วนราชการ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา รวม ๘ ประการ มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) แก้ไขปัญหาราคากลาง โดยให้มีคณะกรรมการควบคุมราคากลาง เพื่อพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และกำกับดูแลการคำนวณราคากลางของส่วนราชการต่าง ๆ และให้แต่ละส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง เพื่อกำหนดราคากลางของงานที่จะก่อสร้าง แล้วเก็บรักษาไว้เป็นความลับ โดยให้เปิดเผยราคากลางต่อหน้าคณะกรรมการเปิดซองและผู้เสนอราคา และหากผลการประกวดราคาสูงหรือต่ำกว่าราคากลางเกินกว่า ๕% จะต้องชี้แจงสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินด้วย

(๒) ในการประกวดราคา ให้ผู้ยื่นซองเสนอแผนการทำงานรวมทั้งแผนเวลาในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง

(๓) ให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง อย่างน้อย ๒ ปี

(๔) การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเสนอราคา ไม่ควรสูงกว่าร้อยละห้าสิบของราคากลาง

(๕) การปิดประกาศประกวดราคา ให้ทำ ณ สถานที่ซึ่งบุคคลภายนอกเข้าถึงได้สะดวก และสำหรับในส่วนภูมิภาคให้ปิดประกาศที่ศาลากลางจังหวัดอีกแห่งหนึ่งด้วย

(๖) ให้กรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. จัดทำทะเบียนการรับทะเบียนการประกาศข่าวประกวดราคา และบันทึกเทปการออกอากาศเก็บรักษาไว้เพื่อการตรวจสอบไม่ต่ำกว่า ๕๐ วัน และแจ้งรายชื่อส่วนราชการที่ส่งข่าวประกวดราคาลำช้าให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทูกรอบ ๖ เดือน

(๗) ให้สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้รักษาการตามระเบียบพัสดุ เพิ่มมาตรการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการมีความรู้ทางการพัสดุ

(๘) ให้กรมบัญชีกลางกำหนดหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร (เอกสารหมายเลข ๑)

๑.๒ คณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) เสนอ ซึ่งมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการและผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และผู้แทนสมาคมสถาปนิกสยามและสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย รวม ๑๕ คน เป็นกรรมการ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฯ รับผิดชอบพิจารณามาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (เอกสารหมายเลข ๒)

๑.๓ ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้ลงมติรับทราบ และเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรี เสนอเกี่ยวกับกรณีที่ดินรอมรอยล์ พลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมาถล่ม และยังมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก และขอให้คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้คำนึงถึงปัญหาในเหตุการณ์ดังกล่าวสำหรับการพิจารณามาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาด้วย (เอกสารหมายเลข ๓)

๒. การพิจารณาดำเนินการ

คณะกรรมการควบคุมราคากลาง ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย รวมทั้งสิ้น ๕ ครั้ง โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) ได้มาร่วมประชุมกับคณะกรรมการควบคุมราคากลางด้วยทุกครั้ง มีผลการพิจารณาสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง

คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง โดยมีรองศาสตราจารย์ ต่อพงศ์ ยมนาค คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นประธานอนุกรรมการ ดำเนินการศึกษารายละเอียด และคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นพ้องด้วยแล้วว่า ปัจจุบันงานก่อสร้างของทางราชการประเภทต่าง ๆ มีหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลางใช้ปฏิบัติอยู่แล้ว โดยจำแนกได้เป็น ๓ ประเภท คือ งานอาคาร (มติคณะรัฐมนตรี แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๐๐ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ และที่ สร ๐๒๐๓/

ว ๑๒๑ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๕) งานทาง และงานชลประทาน และได้มีการจัดทำ คู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้นใช้ในหน่วยงานหลักที่มีการก่อสร้างมาก ๆ อยู่แล้ว คือ เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรงานอาคาร วิชาประมาณราคาของสถาบันพัฒนาช่างโยธาภาคไทยของกรมโยธาธิการ คู่มือการประเมินราคางานก่อสร้างทางของกรมทางหลวง หลักเกณฑ์การคำนวณราคาทางหลวงชนบทของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท และ อัตราราคางานต่อหน่วยประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๖ ของกรมชลประทาน

เนื่องจากหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างแต่ละประเภทมีรายละเอียดมาตรฐานการคำนวณแตกต่างกัน คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง เป็น ๒ ระยะ กล่าวคือ

(๑) ระยะที่ ๑ เป็นการดำเนินการในระยะสั้น โดยพิจารณาปรับปรุงการคำนวณราคากลางของงานประเภทต่าง ๆ ในเรื่องการคิดค่าอำนาจการ ค่าดำเนินการ ค่าไร ภาษี ให้มีมาตรฐานเป็นไปแนวทางเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นสมควรกำหนดเป็น FACTOR F จำแนกตามลักษณะงาน ดังนี้

(๑.๑) งานอาคาร

ให้ใช้หลักเกณฑ์ในการคำนวณหาค่า FACTOR F ซึ่งประกอบด้วย ค่าอำนาจการ ค่าความผันผวน ดอกเบี้ย ค่าไร และภาษี ดังนี้

- ค่าอำนาจการ ค่าไร และภาษี ถือเป็นเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรีแจ้งโดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๐๐ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๒๒ โดยมีข้อสังเกตว่า สำหรับค่างานสนับสนุนทั่วไป (Construction General Support) ซึ่งหมายถึงกรรมวิธีเฉพาะหรืออุปกรณ์พิเศษ เช่น Tower Crane และไม่ได้ใช้กับงานก่อสร้างทั่วไป ให้นำค่าใช้จ่ายดังกล่าว (ถ้ามี) ไปรวมคำนวณอยู่ในค่างานสุทธิ (Net Cost)

- ค่าความผันผวน เห็นสมควรกำหนดในอัตราร้อยละ ๐.๕ ของค่างานสุทธิ (อัตราเบี่ยงกันภัย ร้อยละ ๐.๒๕ บวกกับค่าความเสียหายเบื้องต้นที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบเอง เฉลี่ยประมาณร้อยละ ๐.๒๕)

- ค่าดอกเบี้ย พิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน ๗ ประการ

- A = ค่าวัสดุแรงงาน เป็นการจ่ายเงินสดไม่รวมภาษีทุกชนิด
 B = ระยะเวลาการก่อสร้าง (ตามสัญญา และการคำนวณ)
 C = งบประมาณการก่อสร้าง (ก่อนดอกเบี้ย-ภาษี)

- D = จำนวนเงินล่วงหน้า (หากมี)
 E = ระยะเวลาแตกต่างของการจ่ายเงินออกถึงการรับเงิน
 F = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่อปี
 G = อัตราเงินประกันผลงาน (Retension)

สูตรการคำนวณแยกเป็น ๒ ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการหาจำนวนเงินที่ลงทุน (ซึ่งเป็นเงินที่ Cashflow อยู่ได้ศูนย์) และดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินลงทุนไปนั้น ดังสูตรต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{เงินลงทุน} &= (C / B \times E) - D + G \\ \text{ดอกเบี้ย} &= (\text{เงินลงทุน} \times F \times B / ๑๒) \end{aligned}$$

เงินลงทุนที่คำนวณถือว่าเป็นเงินลงทุนโดยเฉลี่ยจากระยะเวลาการทำงานทั้งหมดคูณด้วยเวลาที่เกิดความแตกต่างของการจ่ายเงิน - รับเงิน และคิดครบตลอดระยะเวลาทำงานเป็นจำนวนดอกเบี้ยที่เกิด และจากสูตรดังกล่าว คณะกรรมการฯ ได้จัดทำเป็นตารางค่า FACTOR F โดยพิจารณาถึงตัวแปรที่มีผลต่ออัตราดอกเบี้ย ๓ ตัวแปร ดังนี้

- ค่าเงินล่วงหน้า คำนวณตั้งแต่ ๐.๐๐%, ๕%, ๑๐% และ ๑๕%
- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ คำนวณตั้งแต่ ๑๑%, ๑๒%, ๑๓%, ๑๔% และ ๑๕%
- เงินประกันผลงาน คำนวณตั้งแต่ ๐.๐๐%, ๕% และ ๑๐%

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำตาราง FACTOR F สำหรับงานอาคารภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ด้วยแล้ว (เอกสารหมายเลข ๔) ทั้งนี้ สำหรับอัตราดอกเบี้ยที่จะนำมาใช้คำนวณราคากลางในตาราง FACTOR F ดังกล่าว ให้ถือตามอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้ (MLR) ของธนาคารพาณิชย์ ณ วันเริ่มต้นของปีงบประมาณ (วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีงบประมาณที่มีการก่อสร้าง) ยกเว้นในระหว่างปีงบประมาณมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑ จึงให้เปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยตามอัตราที่ใช้ในขณะนั้นได้

นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้ “มาตรฐานการวัดเนื้องานก่อสร้าง” ตามข้อเสนอของผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิสุทธิ์ ช่อวิเชียร รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารหมายเลข ๕) เป็นแนวทางในการถอดแบบก่อสร้างอาคารเพื่อคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอีกส่วนหนึ่งด้วย

(๑.๒) งานทาง

ให้ใช้หลักเกณฑ์ในการคำนวณหาค่า FACTOR F ซึ่งประกอบด้วย ค่าอำนาจการ ค่าความผันผวน ดอกเบี้ย กำไร และภาษี ดังนี้

- ค่าอำนาจการ กำไร และภาษี ให้ใช้ตามอัตราที่กรมทางหลวงใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นอัตราที่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการก่อสร้างสถานที่ราชการและถาวรวัตถุของประเทศมาก่อนแล้ว
- ค่าความผันผวน และค่าดอกเบี้ย เห็นสมควรให้ใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับวิธีการคิดในงานอาคารตามข้อ (๑.๑)

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำตาราง FACTOR F สำหรับงานทางภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ด้วยแล้ว (เอกสารหมายเลข ๖)

(๑.๓) งานชลประทาน

เนื่องจากงานชลประทาน มีลักษณะใกล้เคียงกับงานทาง จะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของการคำนวณเนื่องงานเท่านั้น ซึ่งในหลักการแล้วสามารถใช้ค่า FACTOR F ตัวเดียวกันได้ ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณค่า FACTOR F สำหรับงานชลประทานเช่นเดียวกันกับงานทาง

(๒) ระยะที่ ๒ เป็นการดำเนินการในระยะยาว โดยพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การถอดแบบให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกรรมวิธีการก่อสร้างที่ได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปโดยนำข้อเสนอของสมาคมสถาปนิกสยาม (เอกสารหมายเลข ๗) มาประกอบการพิจารณารวมตลอดถึงการพิจารณานำเครื่องจักรประมวลผลมาใช้ในการวิเคราะห์คำนวณราคากลางด้วย

๒.๒ มาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรการที่ ๑ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง

คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับมาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่เสนอให้ส่วนราชการที่จะดำเนินการก่อสร้าง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางขึ้น เพื่อให้มีหน้าที่ในการกำหนดราคากลางและเก็บรักษาราคากลางไว้เป็นความลับ โดยให้เปิดเผยต่อคณะกรรมการเปิดซองและผู้เสนอราคา ส่วนมาตรการที่ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางต้องจัดทำคำชี้แจงส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรณีผลการประกวดราคาปรากฏว่าราคากลางที่กำหนดไว้สูงหรือต่ำกว่าราคาที่ประกวดราคาได้ เกินร้อยละ ๕ นั้น

เพื่อมิให้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานมากเกินไปจนสมควร คณะกรรมการฯ เห็นสมควรกำหนด
เพิ่มเป็นอัตราร้อยละ ๑๕ แทน

มาตรการที่ ๒ การกำหนดแผนการทำงานในการก่อสร้าง

คณะกรรมการฯ เห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีที่
ส่วนราชการมิได้กำหนดวงงานไว้ในเอกสารประกวดราคา ให้ส่วนราชการกำหนดเงื่อนไขใน
สัญญาให้ผู้รับจ้างจะต้องเสนอแผนการทำงานให้ส่วนราชการพิจารณาก่อนการดำเนินการ
ก่อสร้างด้วย และให้ถือว่าแผนการทำงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างด้วย

มาตรการที่ ๓ การรับประกันความชำรุดบกพร่อง ๒ ปี และ
การใช้หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนเป็นหลักประกันสัญญา

คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้กำหนดระยะเวลาการรับประกัน
ความชำรุดบกพร่องของงานจ้างก่อสร้างไม่น้อยกว่า ๒ ปี เว้นแต่งานก่อสร้างที่โดยสภาพ
สมควรยกเว้นให้ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องเป็นระยะเวลา ๒ ปี
ได้แก่

(๑) ถนนลูกรัง ถนนดิน

(๒) งานขุด หรือขุดลอก คู คลอง สระหรือหนอง ซึ่งเป็น
งานดินที่ไม่มีการคาดคอนกรีต

นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้ใช้หนังสือค้ำ
ประกันของบริษัทเงินทุนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์และ
ประกอบธุรกิจค้ำประกันตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามรายชื่อบริษัทเงินทุนที่
ธนาคารแห่งประเทศไทยได้แจ้งเวียนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบแล้ว เป็นหลักประกันสัญญา
จ้างสำหรับสัญญาจ้างก่อสร้างที่มีวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพิ่มเติมจากระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๔๑ ได้อีกประเภทหนึ่ง โดยอนุโลม
ให้ใช้ตามตัวอย่างหนังสือค้ำประกันของธนาคารตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุกำหนด

มาตรการที่ ๔ การกำหนดผลงานของผู้เสนอราคา

คณะกรรมการฯ เห็นว่า ในกรณีที่ส่วนราชการจำเป็นต้องกำหนด
คุณสมบัติของผู้เสนอราคา โดยกำหนดผลงานที่ผ่านมา ให้กำหนดวงเงินผลงาน
ขั้นต่ำของงานจ้างก่อสร้างได้เท่าที่จำเป็น และกำหนดได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของวงเงินที่จะ
จ้างในครั้งนั้น และอัตราดังกล่าวนี้ให้ใช้กับการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการ

คัดเลือกผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้นในการจ้างของส่วนราชการต่าง ๆ ตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๓๐ ด้วย

มาตรการที่ ๕ การปิดประกาศประกวดราคา

คณะกรรมการฯ เห็นว่า มาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่จะให้ส่วนราชการจัดที่ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ซึ่งบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงและอ่านได้สะดวก สำหรับส่วนภูมิภาคให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัดอีกแห่งหนึ่งด้วย นั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๔๕ และมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๓/ว ๓๗ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๒ ใดๆก็ดี มาตรการนี้จะเป็นการช่วยส่งเสริมและเน้นให้มีการปฏิบัติในกรณีดังกล่าวได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

มาตรการที่ ๖ การรับข่าว และการออกประกาศข่าวประกวดราคาทางอากาศ

คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับมาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่จะให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคากรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. จัดทำทะเบียนการรับและประกาศข่าวประกวดราคา บันทึกเทปการออกอากาศข่าว โดยให้มีการเก็บทะเบียนดังกล่าวไว้เพื่อการตรวจสอบเช่นเดียวกับเอกสารทางการเงินและบัญชี และเก็บรักษาเทปการออกอากาศไว้ไม่ต่ำกว่า ๕๐ วัน และสำเนารายชื่อส่วนราชการที่ส่งข่าวประกวดราคาล่าช้าผิดระเบียบให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบทุกรอบ ๖ เดือน และเห็นสมควรกำหนดให้หน่วยงานทั้ง ๒ แห่ง เพิ่มเวลาในการออกอากาศข่าวประกวดราคาให้สามารถออกอากาศได้ครบทุกประกาศในแต่ละวัน และหากมีปัญหาในเรื่องขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติให้ดำเนินการเพื่อขอกำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อไป

นอกจากนั้น เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารประกวดราคาเป็นไปอย่างกว้างขวาง คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้เพิ่มเติมอีก ๒ ประการ ดังนี้

(๑) สำหรับการประกวดราคาในท้องถิ่น ให้ส่วนราชการผู้ออกประกาศประกวดราคาส่งข่าวประกวดราคาไปออกอากาศ ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่นของจังหวัดนั้น ๆ

(๒) ให้ส่วนราชการแจ้งข่าวประกวดราคาไปยังผู้รับจ้างซึ่งผ่านการคัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้นในงานจ้างนั้น ๆ ทราบโดยตรงทุกรายด้วย

มาตรการที่ ๗ การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการ มีความรู้ทางด้านการพัสดุ

คณะกรรมการฯ เห็นด้วยกับมาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โดยเห็นสมควรมอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เร่งรัดดำเนินการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ของทางราชการ ให้มีความรู้ในระเบียบแบบแผนของทางราชการในกระบวนการบริหารงานพัสดุ รวมทั้งพิจารณาขยายหลักสูตรและขอบเขตของการจัดการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับงานพัสดุให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

มาตรการที่ ๘ การให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร

คณะกรรมการฯ เห็นว่า มาตรการของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่เห็นควรให้กรมบัญชีกลางพิจารณากำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร รวมทั้งตรวจสอบการจัดส่งประกาศประกวดราคาของส่วนราชการ หากพบว่ามีกรล่าช้าไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการทราบเพื่อดำเนินการต่อไปตามควรแก่กรณีนั้น กระทรวงการคลังได้ชี้แจงมาแล้วว่า หน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในมีกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๕ และกระทรวงการคลังจะกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติเพิ่มเติมเป็นมาตรฐานและคู่มือการตรวจสอบภายในต่อไป ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาในมาตรการนี้แต่อย่างใด อย่างไรก็ดี คณะกรรมการฯ เห็นสมควรเร่งรัดขอให้กระทรวงการคลังดำเนินการกำหนดมาตรฐานและคู่มือการตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับมาตรการนี้ ให้แล้วเสร็จโดยเร็วภายใน ๑๕ วันด้วย

๒.๓ มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องโรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมาถล่ม

คณะกรรมการฯ เห็นว่า กรณีที่โรงแรมรอยัล พลาซ่า ที่จังหวัดนครราชสีมาถล่มนั้น เป็นปัญหาของงานก่อสร้างของภาคเอกชน ส่วนงานก่อสร้างของทางราชการมีระเบียบแบบแผนควบคุมการดำเนินการในเรื่องนี้หลายขั้นตอน โดยปกติจึงไม่น่าจะเกิดปัญหาทำนองนี้ได้ อย่างไรก็ดีคณะกรรมการควบคุมราคากลางได้พิจารณาสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้อาคารของทางราชการมีความไม่มั่นคงแข็งแรงตามหลักวิชาการ รวม ๓ ประการ คือ การออกแบบอาคารไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการการก่อสร้างอาคารที่ไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียด และการใช้งานอาคารผิดไปจากวัตถุประสงค์เดิม

(๑) การออกแบบอาคาร

การออกแบบอาคารเป็นขั้นตอนแรกของการก่อสร้างอาคาร จำเป็นต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เกิดการถล่มในระหว่างการก่อสร้าง หรือภายหลังจากการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ เนื่องจากในปัจจุบันส่วนราชการต่าง ๆ มีการก่อสร้างอาคารเป็นจำนวนมาก สถาปนิกและวิศวกรของส่วนราชการมีจำนวนไม่เพียงพอ จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้มีการจ้างสถาปนิกและวิศวกรที่เป็นเอกชน ออกแบบก่อสร้างอาคารให้กับทางราชการมากขึ้น โดยให้พิจารณาปรับปรุงแบบสัญญาจ้างออกแบบ (แบบมาตรฐาน) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับจ้างให้ชัดเจนรัดกุมยิ่งขึ้น

(๒) การก่อสร้างอาคารที่ไม่ถูกต้องตามแบบรูปราชการ
ละเอียด

คณะกรรมการฯ เห็นว่า การที่จะให้ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างอาคารให้เป็นไปตามแบบรูปราชการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา และตามหลักวิชาการนั้นจำเป็นต้องมีผู้ควบคุมงานทำหน้าที่ตรวจสอบ และควบคุมดูแลการทำงานของผู้รับจ้างทุกขั้นตอน ซึ่งในการจ้างก่อสร้างของทางราชการทุกครั้ง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๓๗ ได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการต้องแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดหรือข้าราชการในสังกัดอื่น ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านช่างตามลักษณะของงานก่อสร้างเป็นผู้ควบคุมงานอยู่แล้ว แต่เนื่องจากในทางปฏิบัติบางกรณีผู้ควบคุมงานของทางราชการละเอียดไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่และสำหรับในงานก่อสร้างขนาดใหญ่ ส่วนราชการมักจะไม่มีการที่มีคุณวุฒิทางด้านช่างสูงเพียงพอที่จะเป็นผู้ควบคุมงานได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างอาคารไม่เป็นไปตามแบบรูปราชการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา และตามหลักวิชาการได้ จึงเห็นสมควร

(๒.๑) จัดให้มีระบบติดตามการทำงานของผู้ควบคุมงาน โดยให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่คอยตรวจสอบการทำงานของผู้ควบคุมงานเป็นครั้งคราว และให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวไว้ด้วย

(๒.๒) จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของทางราชการที่ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้างให้มีความรู้ความชำนาญมากยิ่งขึ้น

(๒.๓) สนับสนุนให้มีการจ้างเอกชนเป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้างอาคารของทางราชการที่มีขนาดใหญ่ โดยเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรี

กำหนดวิธีปฏิบัติเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์การออกแบบและหรือควบคุมงานก่อสร้างอาคาร
ของส่วนราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี แจ้งโดยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๒๐๕/ ว ๔๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๖ ไว้ด้วยว่า ในกรณีที่เป็นการก่อสร้าง
อาคารขนาดใหญ่ ซึ่งได้แก่ “อาคารสาธารณะ” “อาคารพิเศษ” “อาคารสูง” “อาคาร
ขนาดใหญ่พิเศษ” และ “อาคารประเภทอื่น ๆ ที่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างเห็น
สมควรให้ออกชนควบคุมงานเสริมจากหน่วยราชการ” (เอกสารหมายเลข ๘) สนับสนุนให้มี
การจ้างเอกชนเป็นผู้ควบคุมงานได้โดยตรง

(๓) การใช้งานอาคารผิดไปจากวัตถุประสงค์เดิม

เนื่องจากการใช้งานอาคารของทางราชการส่วนใหญ่จะใช้
เป็นอาคารสถานที่ ทำการ ซึ่งไม่มีปัญหาในเรื่องนี้มากนัก จึงยังไม่มีควมจำเป็นที่จะต้อง
กำหนดมาตรการเกี่ยวกับเรื่องนี้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามก็ดี คณะกรรมการควบคุมราคากลาง
มีข้อสังเกตในเรื่องนี้ว่า ให้ส่วนราชการระมัดระวังการใช้อาคารให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
เดิมด้วย

คณะกรรมการควบคุมราคากลาง

พฤศจิกายน ๒๕๓๖

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. ๒๘๒๕๔๑๒, ๒๘๒๕๘๒๗

โทรสาร ๒๘๒๗๘๖

ด่วนมาก

ที่ นร ๐๒๐๒/๑๑๗๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ด่วนมาก ที่ ตผ ๐๐๐๑/๒๓๕๖ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖
  ๒. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๖

ด้วยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้เสนอเรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) ได้เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง มาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ ลงมติว่า

๑. อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร) เสนอ โดยให้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบท และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการเพิ่มเติมอีก ๓ ท่าน
๒. มอบให้คณะกรรมการควบคุมราคากลางตามข้อ ๑ รับไปพิจารณามาตรการเพื่อป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้กรรมการทุกท่านทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) นพดล เสงเจริญ

(นายนพดล เสงเจริญ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๐๓๕๑

โทรสาร ๒๕๒๖๓๕๕

ด่วนมาก

ที่ ตพ ๐๐๐๑/๒๓๕๖

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
ถนนพระรามที่ ๖ พญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖

เรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี (นายบุญชู โรจนเสถียร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานเรื่อง มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ศึกษาเฉพาะกรณีการจ้างเหมาก่อสร้างของทางราชการ เพื่อลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะเพิ่มการตรวจสอบและดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

๑. ตรวจสอบการจัดหาพัสดุแบบครบวงจร ให้ครอบคลุมถึงแผนการทำงาน แผนเวลา และแผนการจัดหาวัสดุของผู้รับจ้าง รวมทั้งการทดสอบสถานที่จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ใช้ในการก่อสร้างของผู้รับจ้างด้วย

๒. จัดให้มีระบบภายในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อติดตามประกาศข่าวประกวดราคาของส่วนราชการ

๓. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะให้ความสำคัญกับการตรวจสอบ การคำนวณราคากลาง โดยเฉพาะกรณีที่ราคากลางมีความแตกต่างอย่างมากกับราคาที่ประกวดราคาได้ ซึ่งอาจเกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ

๔. จัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ให้เพิ่มพูนความรู้ด้านการพัสดุ รวมทั้งความรู้พื้นฐานอื่นที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบ

นอกจากนี้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินขอเสนอมาตรการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการเพื่อลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา หากเห็นชอบโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี เนื่องจากมีหลายส่วนราชการเกี่ยวข้องในเรื่องนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ฤดี จิวลักษณ์

(นางฤดี จิวลักษณ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

กองตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของรัฐ

โทร. ๒๗๓๕๗๑๑

โทรสาร ๒๗๓๕๗๑๑

มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

๑. ความเป็นมา

ปัจจุบันการจัดซื้อทรัพย์สินและจ้างเหมาของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ต่อไปจะเรียกว่าส่วนราชการฯ) ต้องใช้จ่ายเงินในแต่ละปีเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นทุกปี การใช้จ่ายเงินเพื่อการนี้จึงควรให้ได้รับประโยชน์คุ้มค่ากับเงินที่ทางราชการจ่ายไป แต่ในการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างยังปรากฏเป็นข่าวว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างสมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งมักเรียกกันในภาษาพูดว่า ฮั้วหรือการรวมหัว ทำให้ทางราชการต้องจ่ายเงินซื้อหรือจ้างในราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น

การสมยอมกันในการประกวดราคานี้ เป็นเรื่องเก่าแก่ที่มีมานานโดยศาลฎีกาได้เคยพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดในเรื่องนี้มาแล้ว และทางราชการมิได้นิ่งนอนใจ ได้พยายามหาทางป้องกันแก้ไขตลอดมา โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับเรื่องนี้หลายครั้ง นอกจากนี้ได้กำหนดบทลงโทษไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหรือมีหน้าที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีพฤติกรรมส่อให้มีการสมยอมกันในการเสนอราคา ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ หรือตามกฎหมายเฉพาะของส่วนราชการนั้นและในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำโดยไม่สุจริตหรือมีการสมยอมกันในการเสนอราคากับทางราชการ ให้พิจารณาลงโทษผู้เสนอราคาที่มีการกระทำดังกล่าวเสมือนเป็นผู้ทำงาน แม้กระนั้นการสมยอมกันก็ยังปรากฏอยู่ทั่วไป หากทางราชการได้มีการวางมาตรการต่าง ๆ ให้รัดกุมขึ้นโอกาสการสมยอมกันอาจลดลงได้

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจึงศึกษามาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งทางราชการได้เคยกำหนดไว้แล้ว เพื่อพิจารณาว่าควรมีมาตรการใดที่ควรแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยพิจารณาเฉพาะกรณีการจ้างเหมาก่อสร้างของส่วนราชการฯ เนื่องจากการสมยอมกันมักเกิดขึ้นกับกรณีงานก่อสร้าง เพราะมีวงเงินสูง

บัดนี้ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

๒. ข้อเท็จจริง

กรณีนี้อาจเป็นช่องทางให้เกิดการสมยอมกันระหว่างผู้เสนอราคา ได้แก่

๒.๑ ความไม่เหมาะสมของราคากลาง

ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบเกี่ยวกับราคากลางของงานก่อสร้างต่าง ๆ ของทางราชการ ดังนั้น ส่วนราชการฯ ที่ดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้างจะเป็นผู้คำนวณราคากลางเอง ซึ่งปรากฏว่าราคากลางของสิ่งก่อสร้างบางรายการยังไม่ใกล้เคียงกับราคาที่แท้จริงในท้องตลาด ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ เช่น ราคาวัสดุก่อสร้างที่เผยแพร่โดยกระทรวงพาณิชย์ ที่นำมาใช้ในการคำนวณราคากลางนั้นเป็นข้อมูลที่ยังคลาดเคลื่อนจากราคาที่แท้จริง และไม่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับยังไม่มีข้อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการคำนวณราคากลางให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นเหตุให้บางครั้งราคากลางที่แต่ละส่วนราชการฯ คำนวณขึ้นสูงหรือต่ำกว่าราคาตลาดมาก

๒.๒ ขาดข้อมูลที่จะช่วยให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพ

ตามเอกสารประกอบแนบท้ายสัญญาจ้างซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังขาดข้อมูลที่จำเป็นอย่างเพียงพอสำหรับการควบคุมหรือตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างเหมา เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการใช้วัสดุและแรงงานที่มีคุณภาพตามที่ทางราชการต้องการ ดังนั้นเมื่อผู้รับจ้างหลีกเลี่ยงไปใช้วัสดุหรือแรงงานที่มีคุณภาพต่ำ จะไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ ระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้รับจ้างรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานหลังการส่งมอบสิ้นไป

ตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมิได้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้างไว้โดยชัดเจน แม้ว่าตามแบบสัญญาจ้างแนบท้ายระเบียบดังกล่าว ผู้ว่าจ้างจะสามารถระบุระยะเวลาความรับผิดชอบได้มากกว่า ๑ ปี ก็ตาม แต่ปรากฏว่าส่วนราชการฯ ผู้ว่าจ้างมักจะระบุระยะเวลาความรับผิดชอบไว้ในสัญญาเป็นเวลาเพียง ๑ ปี ซึ่งความชำรุดบกพร่องของงานก่อสร้างมักปรากฏหลังจากพ้นระยะเวลา ๑ ปีแล้ว เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลีกเลี่ยงไปใช้วัสดุหรือแรงงานคุณภาพต่ำได้โดยง่าย ทำให้มีกำไรส่วนเกินปกติ อันเป็นเหตุหนึ่งให้ผู้เสนอราคาสมยอมกับผู้เสนอราคารายอื่นได้ง่าย

๒.๔ กำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคาโดยจงใจกีดกันผู้อื่น

ส่วนราชการฯ บางแห่ง กำหนดคุณสมบัติบางประการของผู้เข้าเสนอราคาไว้ในลักษณะที่มีเจตนาไม่สุจริต เช่น กำหนดวงเงินขั้นต่ำของผลงานหรือกำหนดเงินทุนขั้นต่ำของผู้เสนอราคาไว้เป็นจำนวนสูงเกินความจำเป็นเมื่อเปรียบเทียบกับงานที่จ้างเหมา เพื่อกีดกันผู้อื่น ทำให้ทางราชการไม่ได้รับประโยชน์จากการแข่งขันประกวดราคา

๒.๕ ปิดกั้นข่าวสารการประกวดราคา

การประกาศประกวดราคาของส่วนราชการฯ บางแห่งปรากฏว่ายังไม่เปิดเผยหรือแพร่หลายเท่าที่ควรทั้งโดยจงใจและไม่จงใจ เช่น ปิดประกาศประกวดราคาไว้ในสถานที่ที่ไม่เปิดเผย บางครั้งอยู่ห่างไกลหรือเป็นเขตหวงห้าม เป็นการปิดกั้นข่าวสารการประกวดราคา นอกจากนี้ การจัดส่งประกาศประกวดราคาให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคามหาวิทยาลัย อธิการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนราชการฯ บางแห่งไม่ได้จัดส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบหรือไม่ได้จัดส่งแต่ทำหลักฐานว่าได้ส่ง หรือทำหลักฐานการส่งย้อนหลังเพื่อให้ดูเหมือนว่าได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบแล้ว ทำให้ข่าวการประกวดราคาไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

๒.๖ ความย่อหย่อนของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดจ้าง เช่น ผู้ควบคุมงาน และคณะกรรมการตรวจการจ้าง เป็นต้น ไม่มีความรู้ในอำนาจหน้าที่ของตนเนื่องจากไม่ได้ศึกษาระเบียบมติคณะรัฐมนตรีและข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญาทำให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน เป็นช่องทางให้ผู้รับจ้างลดคุณภาพของงาน

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ ควรมีคณะกรรมการควบคุมราคากลาง รับผิดชอบดูแลการคำนวณราคากลาง และกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้เป็นระบบหรือมาตรฐานเดียวกัน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ประกอบการคำนวณราคาจ้างเหมาก่อสร้างของส่วนราชการฯ เพื่อให้เป็นราคาที่ใกล้เคียงมากที่สุดกับราคาในท้องตลาดโดยทั่วไป

๓.๒ การจัดทำสัญญา หากกำหนดให้แผนการทำงานและรายละเอียดแหล่งที่มาของวัสดุของผู้รับจ้างเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาก็จะเป็นข้อมูลให้สามารถตรวจสอบแหล่งที่มา หรือแหล่งผลิตของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างและตรวจสอบรายละเอียดการทำงานของผู้รับจ้างได้ แผนการทำงานและรายละเอียดแหล่งที่มาของวัสดุของผู้รับจ้าง

ดังกล่าว จะช่วยให้ทราบล่วงหน้าได้ชัดเจนขึ้นว่า ผู้รับจ้างจะปฏิบัติงานอย่างไร ซึ่งวัสดุรายการสำคัญ ๆ จากที่ไหน ซึ่งจะทำให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนตรวจสอบควบคุมเร่งรัดการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา โดยเฉพาะในเรื่องคุณภาพของวัสดุที่ใช้ เมื่อทราบถึงแหล่งที่มา ก็จะสามารถตรวจสอบและมั่นใจได้ว่า ผู้รับจ้างได้ใช้วัสดุที่มีคุณภาพตรงตามคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือไม่

๓.๓ การจัดทำสัญญาหากกำหนดระยะเวลาให้ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของงานจ้างภายหลังการส่งมอบงานให้นานขึ้นกว่าที่กำหนดอยู่ในปัจจุบัน ก็จะทำให้ผู้รับจ้างต้องระมัดระวังในเรื่องคุณภาพของวัสดุและแรงงานยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการลดโอกาสที่ผู้รับจ้างจะมีกำไรมากเกินไปจนสมควรแล้วนำกำไรส่วนเกินนั้นมาแบ่งปันให้ผู้สมยอมราคารายอื่น

๓.๔ การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเสนอราคาไม่ควรมีลักษณะกีดกันเพื่อให้มีผู้เข้าเสนอราคามากมาย โดยจะต้องเปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้ทางราชการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการแข่งขันด้านราคา

๓.๕ ต้องจัดการให้ข่าวสารการประกวดราคาได้รับการเผยแพร่ในบรรดาผู้รับจ้างเหมาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และภายในระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด เพื่อให้ผู้รับจ้างที่สนใจมีเวลาเพียงพอในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อเข้าเสนอราคา

๓.๖ การที่เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้หรือมีแต่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามสัญญา เช่น ใช้ของที่มีคุณภาพต่ำกว่าที่ระบุไว้ในสัญญา หรือลดปริมาณงานบางส่วนลง ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ มีความจำเป็นต้องพัฒนาเจ้าหน้าที่ของทางราชการให้มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการพัสดุ รวมถึงความรู้ด้านเทคนิคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ

๔. มาตรการลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินขอเรียนเสนอมาตรการให้ ๗๗๗ รongนายก รัฐมนตรีพิจารณาและเนื่องจากเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับส่วนราชการฯ หลายหน่วย หาก ๗๗๗ เห็นชอบด้วยโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อมีมติดังต่อไปนี้

๔.๑ การแก้ไขปัญหาราคากลางเห็นควรให้ดำเนินการดังนี้

๔.๑.๑ ให้มีคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ประกอบด้วย ผู้แทนของส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างของทางราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิคณะ

วิศวกรรมศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จากมหาวิทยาลัยของรัฐ และผู้แทนสมาคมที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง โดยให้ส่วนราชการฯ ซึ่งที่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาการก่อสร้างเป็นเลขานุการ ให้คณะกรรมการควบคุมราคากลางมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลางแล้วจัดทำเป็นคู่มือสำหรับให้ส่วนราชการฯ ต่าง ๆ ทือปฏิบัติ

(๒) ให้กำกับดูแลการคำนวณราคากลาง โดยมีอำนาจเข้าตรวจสอบรายละเอียดการคำนวณราคากลางที่ส่วนราชการฯ คำนวณไว้

(๓) มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

๔.๑.๒ เมื่อมีงานที่จะต้องดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้าง ให้แต่ละส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยอาจแต่งตั้งจากข้าราชการผู้มีความรู้ความชำนาญจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย และให้คณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีหน้าที่ดังนี้

(๑) กำหนดราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางของงานที่จะดำเนินการก่อสร้าง

(๒) เก็บรักษารายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้เป็นความลับโดยถือเป็นเอกสารสำคัญ และให้เปิดเผยราคากลางต่อหน้าคณะกรรมการเปิดซองและผู้เสนอราคา

(๓) จัดทำบันทึก คำชี้แจง ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานภูมิภาค กรณีที่ผลการประกวดราคาปรากฏว่าราคากลางที่กำหนดไว้สูงหรือต่ำกว่าราคาที่ประกวดราคาได้เกิน ๕% ขึ้นไป

๔.๒ ในประกาศประกวดราคา ให้กำหนดให้ผู้เข้ายื่นซองประกวดราคาเสนอแผนการทำงานรวมทั้งแผนเวลาในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง โดยระบุแหล่งที่มาของวัสดุ สถานที่จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือที่ใช้ในการก่อสร้าง ประกอบการเสนอราคาด้วย และให้ถือแผนต่าง ๆ ข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา หากจะมีการเปลี่ยนแปลงแผนการทำงาน ต้องเสนอให้ผู้ว่าจ้างให้ความเห็นชอบก่อน

๔.๓ ให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบต่อความชำรุดบกพร่องของงานจ้างไว้ในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอย่างน้อย ๒ ปี หลังจากวันส่งมอบงานถูกต้องแล้ว

เพื่อเป็นหลักประกันที่ผู้รับจ้างจะต้องมีความรับผิดชอบ และระมัดระวังการใช้วัสดุที่มีคุณภาพ และแรงงานที่มีฝีมือในการรักษาคุณภาพงานก่อสร้างให้แก่ทางราชการ

๔.๔ ในกรณีที่ส่วนราชการฯ จำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเสนอราคาโดยกำหนดวงเงินขั้นต่ำของผลงานที่ผ่านมา ให้กำหนดวงเงินไว้เพียงเท่าที่จำเป็น ซึ่งสมควรสูงกว่าร้อยละห้าสิบของราคากลาง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับจ้างรายใหม่มีโอกาสเสนอราคาและทางราชการได้ประโยชน์จากการแข่งขันมากขึ้น

๔.๕ ให้ส่วนราชการฯ จัดที่ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ ซึ่งบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงและอ่านได้สะดวก สำหรับในส่วนภูมิภาคให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัดอีกแห่งหนึ่งด้วย

๔.๖ ให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคากรมประชาสัมพันธ์ และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยจัดทำทะเบียนการรับ ทะเบียนการประกาศข่าวการประกวดราคา และต้องบันทึกเทปการออกอากาศข่าวการประกวดราคา โดยต้องเก็บรักษาทะเบียนดังกล่าวไว้เพื่อการตรวจสอบ เช่นเดียวกับเอกสารทางการเงินและบัญชี สำหรับเทปการออกอากาศให้เก็บรักษาไว้ไม่ต่ำกว่า ๕๐ วัน และให้สำเนารายชื่อส่วนราชการที่ส่งข่าวประกวดราคาล่าช้าผิดระเบียบให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทูลรอบ ๖ เดือนด้วย เพื่อติดตามตรวจสอบต่อไป

๔.๗ สำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะเจ้าของระเบียบว่าด้วยการพัสดุ ควรเพิ่มมาตรการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการมีความรู้ทางด้านการพัสดุ รวมทั้งความรู้ด้านเทคนิคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัสดุ ควบคุม และตรวจสอบงานก่อสร้างได้สะดวกและได้ผลยิ่งขึ้น

๔.๘ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการฯ มีบทบาทช่วยผู้บริหารในด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างเห็นควรให้กรมบัญชีกลาง พิจารณากำหนดหน้าที่ให้ผู้ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างแบบครบวงจร รวมทั้งตรวจสอบการจัดส่งประกาศประกวดราคาของส่วนราชการฯ หากพบว่ามีการจัดส่งล่าช้าไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการฯ ทราบ เพื่อดำเนินการต่อไปตามควรแก่กรณี

ค่วนที่สุด

ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๒๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน กระทรวง ทบวง กรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๓๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๔/๑๐๖๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๗

ตามที่ได้ยื่นข้อมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา มาเพื่อทราบ นั้น

บัดนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณามาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งคณะกรรมการควบคุมราคากลางได้ประชุมหาข้อยุติพร้อมทั้งหาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม โดยมีความจำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาการใช้บังคับของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง จากวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ออกไปอีก ๓ เดือน นับแต่ได้ข้อยุติของปัญหาทางปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ลงมติอนุมัติให้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการ จากวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ออกไปก่อน ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ เมื่อคณะกรรมการควบคุมราคากลางได้ข้อยุติในรายละเอียดและพิจารณาหาแนวทางการดำเนินการ

ที่เหมาะสมแล้ว ให้แจ้งกำหนดวันใช้บังคับหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ เพื่อจะได้แจ้งให้ส่วนราชการต่างๆ ถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) วิษณุ เครืองาม
(นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๘๐๐๓๕๑

โทรสาร ๒๘๒๖๓๕๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๔/๑๐๖๕

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๓๗

เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๓๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีด่วนที่สุดที่ นร ๑๒๐๔/๘๕๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๗ จำนวน ๑๖๐ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งมติคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ ซึ่งเห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ และเห็นชอบในหลักการของมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคา ที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอทั้ง ๘ ประการ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการควบคุมราคากลางและให้เริ่มใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เป็นต้นไป นั้น

เนื่องจาก ในการประชุมคณะกรรมการควบคุมราคากลาง เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๗ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการฯ พบว่ายังมีปัญหาในรายละเอียดของแนวทางปฏิบัติบางประการที่ยังไม่ชัดเจน และต้องหาข้อยุติพร้อมทั้งหาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม โดยมีความจำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาการใช้บังคับของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง จากวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ออกไปอีก ๓ เดือน นับแต่ได้ข้อยุติของปัญหาทางปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการฯ จึงได้นำเรียนรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์) เพื่อนำเสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) พิจารณาอนุมัติ

รองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) พิจารณาแล้ว มีคำสั่งอนุมัติ
ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จัก
ขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) อาลัย อิงกะวณิช

(นายอาลัย อิงกะวณิช)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กองกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. ๒๘๒๕๘๒๓, ๒๘๒๕๔๑๒

โทรสาร ๒๘๒๓๘๕๖

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ..... สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กองกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. ๒๘๑๕๔๒๐

ที่ ..... นร ๑๒๐๔/๘๕๑ ..... วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๗

เรื่อง ..... มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา

เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์)

เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ เห็นชอบตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการ ตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอและเห็นชอบในหลักการของมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมกันในการเสนอราคาที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอทั้ง ๘ มาตรการ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของคณะกรรมการควบคุมราคากลาง ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กำหนดให้เริ่มใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

ข้อเท็จจริง

ในการประชุมคณะกรรมการควบคุมราคากลางเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๗ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ปรากฏว่าคณะกรรมการฯ พบว่ายังมีปัญหาในรายละเอียดบางประการ กล่าวคือ

๑. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณราคากลาง

ตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแล้ว กำหนดให้ส่วนราชการคิดค่าดอกเบี้ยด้วย โดยให้ถือตามอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้ (MLR) ของธนาคารพาณิชย์ ณ วันเริ่มต้นของปีงบประมาณ ดังนั้น ในการที่จะใช้มาตรการนี้ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ คณะกรรมการควบคุมราคากลางจะต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยแจ้งให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบและถือปฏิบัติต่อไป แต่จากการสอบถามข้อมูลเป็นการภายในจากธนาคารพาณิชย์ต่างๆ เพียง ๗ แห่ง ก็พบว่าแต่ละแห่งได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้แตกต่างกัน ฉะนั้น จึงมีปัญหาว่า อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำของเงินกู้

ของธนาคารพาณิชย์ จะถืออัตราใดเป็นเกณฑ์ อัตราที่ต่ำที่สุด อัตราเฉลี่ย อัตราดอกเบี้ย
ของธนาคารกรุงไทย จำกัด ซึ่งเป็นธนาคารของรัฐ หรืออัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์
ส่วนใหญ่กำหนด

๒. ตามข้อเสนอของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการเห็นชอบ
ได้กำหนดให้ส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้าง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนด
ราคากลางโดยอาจแต่งตั้งจากข้าราชการผู้มีความรู้ความชำนาญของหน่วยงานอื่นด้วย
มีหน้าที่รวม ๓ ประการ

จากมติคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำเป็นจะต้องวางแนวทางปฏิบัติใน
เรื่องผู้มีอำนาจแต่งตั้ง องค์กรประกอบ และการดำเนินงานของคณะกรรมการ ไว้ให้ชัดเจน
เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

๓. สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ได้มีข้อโต้แย้งรายละเอียดการคำนวณ
ราคากลางหลายประการ โดยเฉพาะในเรื่องอัตราก้าวสตุก่อสร้าง ซึ่งคิดคำนวณจากฐาน
การบรรทุกโดยรถพ่วง แต่สมาคมฯ เห็นว่า การบรรทุกวัสดุก่อสร้าง ใช้รถสิบล้อ จึงควร
ต้องคิดจากฐานการบรรทุกโดยรถสิบล้อ

๔. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติซึ่งมีหน้าที่จะต้องคิดคำนวณราคากลาง และเจ้าหน้าที่
สำนักงบประมาณซึ่งมีหน้าที่จะต้องคิดคำนวณราคากลาง ในการอนุมัติเงินประจำงวด
ล้วนแล้วแต่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการคิดคำนวณราคากลางตามมติคณะกรรมการ
ดังกล่าวดีพอ หากนำหลักการการคำนวณราคากลางมาใช้ปฏิบัติโดยที่ยังไม่มีความรู้ความ
เข้าใจที่ดีพอแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาแก่ทั้งส่วนราชการต่าง ๆ และสำนักงบประมาณเอง

๕. เอกสารรายละเอียด FACTOR F ที่จัดทำขึ้น ได้จัดทำขึ้นโดยรวบรวม
หลักเกณฑ์รายละเอียด ของทั้งงานทาง งานชลประทาน และงานอาคาร ไว้ในเล่มเดียวกัน
ซึ่งทำให้เข้าใจยากและไม่สะดวกแก่ผู้ปฏิบัติ ควรจะต้องจัดทำเป็น ๓ เล่ม แยกตาม
ประเภทงานทาง งานชลประทาน และงานอาคาร

ข้อพิจารณา

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการควบคุมราคากลางจึงเห็นว่า ใน
หลักการแล้วเห็นชอบด้วยกับหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลาง หากแต่เพียงว่ายังมี
แนวทางปฏิบัติบางประการที่ยังไม่ชัดเจน ข้อโต้แย้งปัญหาในทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ และ
การจัดทำรายละเอียดรูปเล่มดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการควบคุมราคากลาง จึงได้มีมติ

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาหาข้อยุติในรายละเอียด และพิจารณาหาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม

๒. เห็นควรขอขยายระยะเวลาการใช้บังคับของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง จากวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ออกไปอีก ๓ เดือน นับแต่การดำเนินการตาม ๑ เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อใช้ระยะเวลา ๓ เดือน ในการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา อนึ่ง โดยที่มาตรการดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ หากไม่มีการขยายระยะเวลาตาม ๒ ฉะนั้น กรณีจึงเป็นเรื่องเร่งด่วน ซึ่งหากท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย ขอได้โปรดนำเสนอรองนายกรัฐมนตรี พิจารณาอนุมัติ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในการประชุมในวันอังคารที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ นี้

(ลงชื่อ) อภิลาศ โอสถานนท์

(นายอภิลาศ โอสถานนท์)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการควบคุมราคากลาง